

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Välfärdsområdesstyrelsen

10.6.2024 § 90

Gäller från och med den 1 september 2024

Anvisningar om service som stöder rörligheten

Innehåll

1	DEL A: Gemensamma principer för färdtjänster	1
1.1	Serviceens mål och klienter	1
1.1.1	Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen	1
1.1.2	Service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice	2
1.1.3	Organiseringsansvar	2
2	DEL B: Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen	4
2.1	Antal resor	4
2.2	Att ansöka om service och beslutsfattande	4
2.2.1	Ansöka om färdtjänst	4
2.2.2	Bedömning av servicebehovet	5
2.2.3	Inkomstutredning	5
2.2.4	Beslut enligt socialvårdslagen	6
2.2.5	Ändringssökande	6
2.2.6	Upphörande av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen	7
2.3	Sätt att genomföra service som stöder rörligheten	7
2.3.1	Grupptransporter	7
2.3.2	Ärende-, rekreations- och fritidsresor	7
2.3.3	Reseområde	8
3	DEL C: Service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice	9
3.1	Bedömning av grunderna för beviljande av service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice	9
3.2	Egen bils inverkan	9
3.3	Att ansöka om service och beslutsfattande	10
3.3.1	Hur man ansöker om servicen	10
3.3.2	Bedömning av service enligt lagen om funktionshinderservice	10
3.3.3	Beslut enligt lagen om funktionshinderservice	11
3.3.4	Ändringssökande	11
3.3.5	Upphörande av service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice	12

3.4	Sätt att genomföra service som stöder rörligheten.....	12
3.4.1	Handledning i att använda kollektivtrafik och handledd övning	12
3.4.2	Grupptransporter	13
3.4.3	Studie- och arbetsresor.....	13
3.4.4	Resor för att uträtta ärenden och fritidsresor	13
3.4.5	Kilometer- och eurobudget	14
3.4.6	Reseområde för färdtjänst som beviljats med stöd av lagen om funktionshinderservice	15
4	DEL D: Att använda färdtjänster	17
4.1	Enkel resa	17
4.2	Överföring av oanvända resor	17
4.3	Assistans.....	17
4.4	Ledsagare, assistent och personer som reser med	17
4.4.1	Rätt att resa ensam	18
4.4.2	Rätt till bekant taxi	18
4.4.3	Tilläggstjänster	18
4.5	Beställning	19
4.5.1	Att kombinera resor.....	19
4.6	Att avboka en beställd transport.....	20
4.7	Stopp under resan	20
4.8	Självriskandel	21
4.9	Användning av färdtjänst enligt socialvårdslagen och lagen om funktionshinderservice i strid mot anvisningarna	21
4.10	Störningar	21

1 DEL A: Gemensamma principer för färdtjänster

1.1 Servicens mål och klienter

Service som stöder rörligheten kan ordnas med stöd av socialvårdslagen eller lagen om funktionshindersservice. I den här anvisningen beskrivs villkoren för och innehållet i färdtjänsterna enligt båda lagarna samt principerna för kilometer- och eurobudgeten. Anvisningen följs till den del det är möjligt med tanke på de regionala upphandlingskontrakten.

1.1.1 Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

Färdtjänst enligt socialvårdslagen är behovsprövad verksamhet i välfärdsområdet och färdtjänster beviljas inom ramen för det tillgängliga anslaget. Färdtjänst beviljas för resor för att uträtta ärenden samt rekreations- och fritidsresor och syftet med resorna är att förverkliga socialvårdslagens syfte att främja och upprätthålla välfärden samt att förebygga och minska ojämlikhet och marginalisering. Servicen stöder i synnerhet äldre personers förmåga att klara sig självständigt och agera på eget initiativ, delaktighet i samhället samt möjligheter att bo hemma.

Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen (1301/2014) ordnas för personer som inte självständigt kan använda allmänna trafikmedel, anropsstyrd kollektivtrafik eller servicelinjer på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom, funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Stödet för rörlighet enligt socialvårdslagen är i första hand avsett för personer över 65 år för att sköta ärenden som hör till det dagliga livet, men också för andra personer som behöver stöd för rörlighet och som inte är berättigade till färdtjänst enligt lagen om funktionshindersservice. Tjänsten kan beviljas personer som har långvariga svårigheter att röra sig och som i synnerhet är i en ekonomiskt svagare ställning.

1.1.2 Service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice

Målet med färdtjänst enligt lagen om funktionshinderservice är att främja jämlikheten, verksamhetsmöjligheterna, förmågan att klara sig på egen hand och förutsättningarna att leva och fungera som en jämlik samhällsmedlem för personer med funktionsnedsättning.

Enligt 8 § i lagen om funktionshinderservice ska välfärdsområdet ordna skälig färdtjänst jämte ledsagarservice, tolktjänst samt serviceboende för en person med grav funktionsnedsättning som på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring. Välfärdsområdet ska ordna färdtjänst enligt lagen om funktionshinderservice med tillhörande ledsagarservice för personer med grav funktionsnedsättning oberoende av anslag.

Med hjälp av färdtjänsten ordnas möjlighet för personer med svår funktionsnedsättning att röra sig till rimliga personliga kostnader. Servicen är avsedd för klienter som inte kan använda offentlig kollektivtrafik på grund av begränsningar i funktionsförmågan.

Service- och stödåtgärder enligt lagen om funktionshinderservice ordnas när en person med funktionsnedsättning inte får tillräcklig och för hen lämplig service eller förmåner med stöd av någon annan lag (4 § i lagen om funktionshinderservice). Servicen ordnas i första hand som en del av det allmänna servicesystemet. Färdtjänster och -stöd som beviljas med stöd av den primära lagstiftningen är bland annat FPA:s ersättningar för resekostnader för vård, undersökningar och rehabilitering, skolskjutsar samt service som stöder rörligheten som ordnas med stöd av socialvårdslagen.

1.1.3 Organiseringsansvar

Service som stöder rörligheten omfattar färdtjänst enligt socialvårdslagen och lagen om funktionshinderservice samt en kilometer- och eurobudget. Servicen ordnas för personer vars hemkommun är

Esbo, Hangö, Ingå, Högfors, Grankulla, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg,
Sjundeå eller Vichtis.

2 DEL B: Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

Service är behovsprövad och beviljas utifrån en bedömning av servicebehovet och en inkomstutredning. Sökanden ska ha en med lagen om hemkommun förenlig boningskommun i Västra Nylands välfärdsområde. Klientens situation bedöms på ett övergripande sätt med beaktande av livssituationen och den ekonomiska situationen. Syftet med färdtjänsten är att stöda möjligheterna att bo hemma självständigt, sköta ärenden och delta i det sociala livet.

Färdtjänst enligt socialvårdslagen kan beviljas om:

- klienten inte får stöd för transporter med stöd av andra bestämmelser
- klientens funktionsförmåga är långvarigt nedsatt på grund av sjukdomar och/eller åldrande
- det inte går att använda familjens bil självständigt eller tillsammans med en person som bor i samma hushåll. Färdtjänst kan inte beviljas om klienten har tillgång till bil och kan använda den
- den nedsatta funktionsförmågan orsakar orimliga svårigheter att använda kollektivtrafik
- den fastställda inkomstgränsen underskrids eller en helhetsbedömning förutsätter det.

2.1 Antal resor

Färdtjänst enligt socialvårdslagen kan beviljas enligt följande:

- Högst tio (10) enkelresor per kalendermånad.
- Klienter som bor i långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg kan beviljas 4 enkelresor per kalendermånad. Av grundad anledning kan flera resor än vad som nämns ovan beviljas enligt individuell prövning.

2.2 Att ansöka om service och beslutsfattande

2.2.1 Ansöka om färdtjänst

Service ansöks antingen muntligen genom att kontakta seniorinfon eller skriftligen. Behovet av service kan också framkomma i samband med en

bedömning av behovet av annat stöd eller utarbetandet av en klient-/serviceplan, varvid ärendet kan anhängiggöras utan separat ansökan enligt överenskommelse med klienten.

2.2.2 Bedömning av servicebehovet

Behovet av färdtjänst bedöms individuellt. Efter att klienten tagit kontakt görs ett besök för bedömning av klientens servicebehov i hemmet.

Bedömningen av servicebehovet görs tillsammans med klienten och bedömningen inleds utan dröjsmål, dock senast inom sju vardagar från det att ärendet inleddes. Bedömningen grundar sig på uppgifter om den sökandes sjukdom eller funktionsnedsättning, rörelsebegränsningar, nedsatta funktionsförmåga samt livssituation och livsmiljö. Förmågan att använda kollektivtrafik kan vid behov bedömas tillsammans med en fysio- eller ergoterapeut och dessutom kan man göra försöksresor. Årstidernas och dygnstidernas inverkan beaktas i bedömningen av behovet av färdtjänst. Färdtjänst läggs till i serviceplanen.

2.2.3 Inkomstutredning

Färdtjänst enligt socialvårdslagen riktas till personer i en ekonomiskt svagare ställning, så den som ansöker om färdtjänst ombeds i samband med bedömningen av servicebehovet också lämna in en inkomstutredning. Av inkomstutredningen ska framgå vilka inkomster sökanden och den person som bor i samma hushåll har. Klienten ombeds ge sitt samtycke till inkomstutredningen på samma sätt som för andra tjänster. Alternativt kan sökanden eller dennes representant lämna in verifikat över sina inkomstuppgifter som bilaga till ansökan.

Som inkomster beaktas (brutto):

- skattepliktiga och skattefria inkomster hos serviceanvändaren och den person som lever tillsammans med denne i gemensamt hushåll (äktenskap eller samboförhållande) innan skatterna dras av
- förvärvs- och kapitalinkomster
- inkomst av skog.

Som inkomster beaktas inte följande förmåner och understöd:

- bostadsbidrag, stöd för närståendevård, vårdbidrag för pensionstagare, handikappbidrag, militärunderstöd, fronttillägg, kostnader för sjukvård och undersökningar som betalas på basis av olycksfallsförsäkring, studiepenning, vuxenstudiepenning, bostadstillägg till studiestödet, sysselsättningspenning och reseersättning som betalas som utkomststöd, ersättning för uppehälle enligt lagen om rehabiliteringspenning, stipendier som betalas på basis av studier och andra motsvarande understöd, ersättningar för kostnader för familjevård, stöd för hemvård av barn, barnbidrag, vårdbidrag för barn, barnförhöjning, underhållsstöd och underhållsbidrag, förhöjningar av pensioner och andra jämförbara inkomster som beror på försörjningsplikt, sytning.

Inkomstgränser

Den övre gränsen för bruttoinkomsterna för ett hushåll med en person är 1 470 euro och för ett hushåll med två personer 2 168 euro i månaden.

2.2.4 Beslut enligt socialvårdslagen

Utgångspunkten när ett beslut fattas är alltid klientens helhetssituation. Beslutet fattas inte enbart utifrån klientens inkomster. Beslutet om färdtjänst fattas av en tjänsteinnehavare i välfärdsområdet. Klienten får ett skriftligt beslut med motiveringar och anvisningar för sökande av ändring. Färdtjänst beviljas i regel tills vidare och på särskilda grunder för viss tid.

Beslutet om färdtjänst gäller från den dag beslutet fattades. Kunden har tillgång till det fulla antalet resor under den första månaden oberoende av beslutsdatum. Om klienten till exempel får beslutet den 15 februari får hen tillgång till hela kalendermånadens resor i februari.

Beslutet justeras alltid om klientens förhållanden förändras. Klienten eller dennes företrädare är skyldig att omedelbart meddela välfärdsområdet om klientens behov av färdtjänst förändras.

2.2.5 Ändringssökande

Klienten kan begära omprövning av beslutet genom att lämna in en begäran om omprövning till sektionen för individärenden i Västra Nylands välfärdsområde inom 30 dygn. Tiden för sökande av ändring

börjar löpa när klienten har fått ta del av beslutet, den dagen undantagen. Beslutet anses ha delgivits den sjunde dagen efter att beslutet postades. Om sektionen för individärenden inte ändrar tjänsteinnehavarens beslut, kan klienten söka ändring i beslutet hos förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Förvaltningsdomstolens beslut kan med vissa begränsningar överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

2.2.6 Upphörande av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

Rätten att använda färdtjänster upphör om klienten flyttar från Västra Nylands välfärdsområde eller om beslutet upphör att gälla. Om klienten flyttar inom Västra Nylands välfärdsområde ska hen kontakta den som beviljat servicen för en bedömning av behovet av färdtjänst och fastställa ett eventuellt nytt reseområde. Klientens beslut om färdtjänst bedöms på nytt till exempel om klientens funktionsförmåga eller förhållanden förändras väsentligt samt om klientens inkomster förändras. Om det inte finns grunder för att bevilja servicen efter granskningen kan beslutet ändras eller upphävas.

2.3 Sätt att genomföra service som stöder rörligheten

Stöd för rörlighet kan ordnas på följande sätt eller genom en kombination av dessa. Man planerar specifikt för varje klient vilket sätt som är det lämpligaste och mest ekonomiska.

2.3.1 Grupptransporter

Stöd för rörlighet kan ordnas i form av grupptransporter, om detta är möjligt med tanke på resorna och med beaktande av klientens individuella behov.

2.3.2 Ärende-, rekreations- och fritidsresor

Färdtjänst beviljas för resor för att uträtta ärenden samt för rekreations- och fritidsresor i syfte att hjälpa klienten att sköta dagliga ärenden på egen hand och upprätthålla ett socialt liv. Antalet resor kan vara högst tio (10) enkelresor per månad. Klienter som bor i långvarigt

serviceboende med heldygnsomsorg kan beviljas 4 enkelresor per kalendermånad.

2.3.3 Reseområde

- Färdtjänst beviljas inom det område som lagen och välfärdsområdet fastställt.
- Med färdtjänst kan man färdas i den kommun där användaren är bosatt. För Grankullas del kan färdtjänstresor användas i Grankulla och Esbo.
- Av motiverade skäl kan man genom tjänsteinnehavarens individuella övervägande fastställa ett avvikande reseområde för resorna. Orsaken till att ett avvikande reseområde bestäms kan också vara ett behov av att ordna klientens helhet av service på det mest ändamålsenliga och kostnadsmässigt förnuftiga sättet.

3 DEL C: Service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice

3.1 Bedömning av grunderna för beviljande av service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshinderservice

Enligt 8 § i lagen om funktionshinderservice ska välfärdsområdet ordna skälig färdtjänst jämte ledsagarservice, tolktjänst samt serviceboende för en person med grav funktionsnedsättning som på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom nödvändigt behöver sådan service för att klara de funktioner som hör till normal livsföring.

Ledsagarservicen är avsedd för hjälp med rörligheten i direkt anslutning till färdtjänsterna. Ingen avgift kan tas ut för ledsagarservice.

Omfattningen av ledsagarservicen beror på hur man med hjälp av ledsagarservicen kan stöda förmågan hos en person med grav funktionsnedsättning att klara sig på egen hand.

Välfärdsområdet beviljar färdtjänst utifrån en bedömning av servicebehovet till personer med funktionsnedsättning eller långtidssjuka

- som inte får stöd för transporter med stöd av andra bestämmelser
- som har särskilda svårigheter att röra sig och som på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom inte kan anlita de offentliga kollektivtrafikmedlen utan oskäligt stora svårigheter (5 § i förordningen om service och stöd på grund av handikapp).

Behovet av färdtjänst ska bero på en funktionsnedsättning eller sjukdom. Funktionsnedsättningen ska vara bestående eller långvarig.

3.2 Egen bils inverkan

Möjligheten att använda egen bil utesluter inte att en person med funktionsnedsättning har möjlighet att få färdtjänst. Om personen har fått ekonomiskt stöd av samhället för en bil som hen använder (5 § 2 mom. i förordningen om service och stöd på grund av handikapp, återbäring av bilskatt, bilstöd e.d.), kan användningen av bilen minska den mängd färdtjänst som beviljas. Sökanden ska lämna en skriftlig utredning om användningen av egen bil i samband med ansökan om färdtjänst.

3.3 Att ansöka om service och beslutsfattande

3.3.1 Hur man ansöker om servicen

Servicen söks i första hand skriftligen. Ansökan kan också anhängiggöras muntligen. Behovet av service kan också framkomma i samband med en bedömning av behovet av annat stöd eller utarbetandet av en klient-/serviceplan, varvid ärendet kan anhängiggöras utan separat ansökan enligt överenskommelse med klienten. Till ansökan ska fogas en handling från hälso- och sjukvården av vilken framgår sökandens rörelse- och/eller funktionsförmåga, på vilket sätt den är nedsatt och tillståndets varaktighet. Det behövs inga bilagor om ovan nämnda uppgifter finns tillgängliga för beslutsfattarna och inga förändringar har skett. Om ansökan är bristfällig begär handläggaren en tilläggsutredning av den sökande och reserverar en rimlig tid för den sökande att lämna in den. Handläggaren berättar varför komplettering begärs. Om ansökan inte har kompletterats inom utsatt tid, fattas ett beslut i ärendet utifrån de uppgifter som finns tillgängliga. Om den sökande behöver mer tid för att komplettera ansökan kan mer tid beviljas av grundad anledning, till exempel om det dröjer att få den handling eller det utlåtande som behövs för ansökan. Det fastställs en ny tidsfrist för att komplettera ansökan.

3.3.2 Bedömning av service enligt lagen om funktionshindersservice

Behovet av färdtjänst bedöms individuellt. Bedömningen grundar sig på uppgifter om den sökandes sjukdom eller funktionsnedsättning, rörelsebegränsningar, nedsatta funktionsförmåga samt livssituation och livsmiljö.

Förmågan att använda kollektivtrafik kan vid behov bedömas till exempel tillsammans med en fysio- eller ergoterapeut och vid behov kan försöksresor göras. Bedömningen av servicebehovet görs tillsammans med klienten. Försöksresorna ska motsvara den normala situationen så att man får en verklig bild av användarens funktionsförmåga.

Vid bedömningen av behovet ska man också beakta de olägenheter funktionsnedsättningen eller sjukdomen orsakar i förhållande till

årstiderna (t.ex. färdtjänst vintertid) och tiden på dygnet (t.ex. synskadade).

Bedömningen av servicebehovet inleds utan dröjsmål, dock senast inom sju vardagar från det att ärendet inleddes. I samband med bedömningen utreds också den sökandes förmåga och vilja att använda en kilometer- och eurobudget som en service som stöder rörligheten.

3.3.3 Beslut enligt lagen om funktionshinderservice

Beslutet om service fattas av den tjänsteinnehavare som anges i välfärdsområdets verksamhetsstadga. Tjänsteinnehavaren kan anlita en sektorsövergripande arbetsgrupp som stöd för beslutsfattandet. Klienten får ett skriftligt beslut med anvisningar för sökande av ändring.

Beslutet om färdtjänst gäller från den dag beslutet fattades. Kunden har tillgång till det fulla antalet resor under den första månaden oberoende av beslutsdatum. Om klienten till exempel får beslutet den 15 februari får hen tillgång till hela kalendermånadens resor i februari.

Maximitiden för att fatta ett beslut är tre månader från det att klienten eller dennes företrädare har lämnat in en ansökan om service. Man kan avvika från tidsfristen om utredningen av ärendet av särskilda skäl kräver en längre behandlingstid.

Beslut om färdtjänst fattas i regel så att de gäller tills vidare och på särskilda grunder för viss tid. Beslutet justeras om klientens funktionsförmåga eller andra förhållanden som påverkar färdtjänsten förändras.

3.3.4 Ändringssökande

Klienten kan begära omprövning av beslutet genom att lämna in en begäran om omprövning till sektionen för individärenden i Västra Nylands välfärdsområde inom 30 dygn. Tiden för sökande av ändring börjar löpa när klienten har fått ta del av beslutet, den dagen undantagen. Beslutet anses ha delgivits den sjunde dagen efter att beslutet postades. Om sektionen för individärenden inte ändrar tjänsteinnehavarens beslut, kan klienten söka ändring i beslutet hos

förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Förvaltningsdomstolens beslut kan med vissa begränsningar överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

3.3.5 Upphörande av service som stöder rörligheten enligt lagen om funktionshindersservice

Rätten att använda färdtjänster upphör om klienten flyttar från Västra Nylands välfärdsområde eller om beslutet upphör att gälla. Om klienten flyttar inom välfärdsområdet ska hen kontakta den som beviljat servicen för en bedömning av behovet av färdtjänst och fastställa ett eventuellt nytt reseområde eller rätt att resa enligt en kilometer- och eurobudget. Välfärdsområdet kan se över klientens beslut om färdtjänst till exempel om klientens funktionsförmåga eller förhållanden förändras väsentligt. Om det inte finns grunder för att bevilja servicen efter granskningen kan beslutet ändras eller upphävas.

3.4 Sätt att genomföra service som stöder rörligheten

3.4.1Handledning i att använda kollektivtrafik och handledd övning

Syftet med handledningen i rörlighet är att synskadade ska lära sig att behärska tekniker eller sätt att röra sig och tillägna sig de färdigheter som behövs för att följa rutter. En synskadad person kan få stöd för handledning i rörlighet från HUS poliklinik för ögonsjukdomar och personer med andra funktionsnedsättningar kan få stöd via kurser i anpassningsträning som ordnas av FPA. Utöver dessa kan service beviljas av funktionshindersservicen om man inte med hjälp av rehabilitering har fått tillräckligt med stöd för klientens situation.

Funktionshindersservicen kan bevilja handledning i rörlighet till exempel för att en person ska lära sig vilken service och vilka rutter som finns i närmiljön, utvidga sin rörelsemiljö samt till exempel då synen försämras eller i samband med att ett nytt hjälpmedel tas i bruk.

3.4.2 Grupptransporter

Stöd för rörlighet kan ordnas i form av grupptransporter, om detta är möjligt med tanke på resorna och med beaktande av klientens individuella behov.

3.4.3 Studie- och arbetsresor

Färdtjänst beviljas för nödvändiga arbets- och studieresor enligt det individuella behovet. Med nödvändiga resor i anslutning till arbete eller studier avses resor mellan bostaden och arbets- eller studieplatsen. Resor för klienter som studerar vid samma läroanstalt kan kombineras till samtransporter, om det är möjligt och ändamålsenligt. Sökanden ska vid behov lägga fram en utredning över att hen arbetar eller ett studieintyg. Som studieresor ersätts resor som hänför sig till studier som leder till en examen eller ett yrke eller förbättrar personens möjligheter att sysselsätta sig eller stärker personens yrkesskicklighet och därigenom ökar personens sysselsättningsmöjligheter. Sådana studier är också undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för studerande med funktionsnedsättning vid specialläroanstalter. Studier av hobbykaraktär berättigar inte till färdtjänst i anslutning till studierna. För studier av hobbykaraktär kan man utnyttja de fritidsresor som beviljats.

3.4.4 Resor för att uträtta ärenden och fritidsresor

Välfärdsområdet ska för en person med svår funktionsnedsättning utöver arbets- och studieresor ordna minst 18 enkelresor per månad för nödvändiga transporter som hör till det dagliga livet i syfte att uträtta ärenden, för samhälleligt deltagande och rekreation eller någon annan liknande orsak. Personen med svår funktionsnedsättning kan själv överväga och besluta om syftet med och målet för resor för att uträtta ärenden och fritidsresor. Resor för att uträtta ärenden och fritidsresor beviljas enligt sökandens behov. Om klienten ansöker om fler än 18 enkelresor per månad ska hen lägga fram en utredning om behovet. Antalet beviljade resor jämte motiveringar antecknas i beslutet om färdtjänst.

Inom färdtjänst enligt lagen om funktionshinderservice är det möjligt att avtala med klienten om en utjämningsperiod som är längre än en månad. Det valda antalet resor kan användas under den avtalade utjämningsperioden, dock högst så många som de månatliga resorna vore sammanräknade.

3.4.5 Kilometer- och eurobudget

Service som stöder rörligheten kan genomföras helt eller delvis med hjälp av en kilometer- och eurobudget. I kilometer- och eurobudgeten beviljas klienten färdtjänster till ett kilometer- och eurobelopp som motsvarar det uppskattade servicebehovet och reseområdet.

Det kilometer- och eurobelopp som gäller tills vidare i kilometer- och eurobudgeten bedöms under en provperiod på tre månader. Kilometer- och eurobeloppet kan höjas genom ett tjänsteinnehavarbeslut.

Kilometer- och eurobudgeten erbjuds klienten i samband med att servicebehovet bedöms. Klienten eller klientens anhöriga ska kunna kontrollera att antalet kilometer och euro räcker till under den fastställda tidsperioden. Klienten eller de anhöriga måste kunna använda den tekniska lösning som välfärdsområdet erbjuder när de använder tjänsten. Det är frivilligt för klienten att använda kilometer- och eurobudgeten och tjänsteinnehavaren kan inte fatta ett beslut mot klientens vilja.

Vid användning av kilometer- och eurobudgeten gäller inga begränsningar av reseområdet eller antalet resor.

Klienten kan välja bland de transportföretag som använder det betalningssystem som används i modellen. Klienten får ett betalningsmedel som gör det möjligt att följa upp hur många kilometer och euro som använts utan dröjsmål efter resan.

Klienten kan avstå från kilometer- och eurobudgeten genom att kontakta den enhet som beviljat servicen.

Klienten kan välja modellen med en kilometer- och eurobudget när den tekniska lösningen finns tillgänglig i välfärdsområdet.

3.4.6 Reseområde för färdtjänst som beviljats med stöd av lagen om funktionshinderservice

Färdtjänst beviljas inom det område som lagen och välfärdsområdet fastställt. Med färdtjänst kan man färdas i den kommun där användaren är bosatt och i kommuner som direkt gränsar till denna. Personer som bor i Grankulla kan använda färdtjänstresor i Grankulla och Esbo samt i de kommuner som gränsar till Esbo stad. För att använda service som stöder rörligheten i andra delar av Finland än i hemkommunen eller den närmaste tjänstetillhandahållande kommunen utnyttjas i första hand en kilometer- och eurobudget.

- En klient med funktionsnedsättning som bor utanför hemkommunen på grund av heltidsstudier har rätt att använda färdtjänst för resor för att uträtta ärenden och fritidsresor på studieorten.
- En klient med funktionsnedsättning som bor utanför hemkommunen beviljas färdtjänst på boningsorten och i de närliggande kommunerna samt enligt individuell prövning vid behov för transporter i hemkommunen.
- Färdtjänst kan beviljas personer i långvarig anstaltsvård på basis av individuella behov.
- Klientens egna resor till daghem eller grundskolan omfattas inte av färdtjänsten.
- Klienten kan i efterhand få högst 41 euro i ersättning mot kvitto för tillfälliga resor som företas någon annanstans i Finland än i den kommun där hen är bosatt eller i den närmaste tjänstetillhandahållande kommunen. Då förbrukar resorna reserätten enligt samma principer som resor i hemkommunen. En självriskandel dras av från reseersättningarna.
- Resor kan sökas för resor som avviker från den normala användningen, såsom släktingbesök eller resor till stugorten.

4 DEL D: Att använda färdtjänster

4.1 Enkel resa

De resor som beviljas klienten är enkelresor. En enkel resa är en resa som slutar på en annan adress än där den började. Att återvända hem eller fortsätta resan från ett ställe till ett annat är en annan enkel resa. Tiden som går åt till att uträtta ärenden ingår inte i tur- och returreisan.

4.2 Överföring av oanvända resor

Om kunden har oanvända resor överförs högst två oanvända enkelresor automatiskt till följande månad.

4.3 Assistans

Producenten av färdtjänsten ska assistera klienten med saker i direkt anslutning till transporten, till exempel med att förflytta sig till och från bilen, lyfta varor och hjälpmedel och sätta fast säkerhetsbältet.

4.4 Ledsagare, assistent och personer som reser med

En person kan avgiftsfritt följa med klienten som ledsagare eller assistent. Med ledsagare avses en person som assisterar klienten omedelbart före, under och efter resan. Klienten ska berätta att en ledsagare eller assistent följer med då hen beställer resan.

- Under en resa med färdtjänst söks ledsagaren eller assistenten i regel inte från en annan adress, utan personen i fråga måste stiga på och av på samma adress som klienten inom färdtjänsten. Resan för att söka en assistent får förlänga sträckan med sammanlagt högst två (2) kilometer. Mellanstopp ska meddelas när resan beställs.

Utöver ledsagaren eller assistenten får familjemedlemmar eller andra närstående resa med klienten inom färdtjänsten:

- Medföljande personer utöver ledsagaren eller assistenten betalar en taxa som motsvarar taxan inom kollektivtrafiken direkt i bilen.
- I samma fordon kan utöver föraren åka sammanlagt högst fyra personer (4).
- Då transporten beställs ska det meddelas om andra personer följer med.

4.4.1 Rätt att resa ensam

Tjänsteinnehavaren kan av grundad anledning fatta beslut om att en klient har rätt att resa ensam. Klienten kan beviljas rätt att resa ensam på särskilda grunder. Rätt att resa ensam innebär att inga andra klienter kan följa med på klientens resor. Rätten att resa ensam ska grunda sig på ett behov som en sjukdom eller funktionsnedsättning medför. Rätten att resa ensam registreras i klientprofilen.

4.4.2 Rätt till bekant taxi

Klienten kan på särskilda grunder beviljas rätt att åka med samma förare (s.k. rätt till bekant taxi), om byte av förare hindrar klienten från att använda färdtjänst på grund av dennes funktionsnedsättning eller sjukdom. Rätten till bekant taxi kan i särskilda fall beviljas också om klientens funktionsnedsättning eller sjukdom kräver att särskild transportutrustning används. Tjänsteinnehavaren dokumenterar rätten till bekant taxi i kundens beslut om färdtjänst och i klientprofilen.

4.4.3 Tilläggstjänster

Klienten har rätt att använda ett tillgängligt fordon om hen på grund av sin funktionsnedsättning inte kan använda ett vanligt fordon. Behovet av ett tillgängligt fordon konstateras vid bedömningen av servicebehovet och uppgiften antecknas i beslutet om färdtjänst och i klientprofilen. Föraren assisterar klienten och klientens hjälpmedel in i och ut ur bilen.

Assistanstillägg kan beviljas personer som behöver mera hjälp än normalt för att förflytta sig in i fordonet. Assistanstillägg kan även beviljas personer som inte har rätt att använda ett tillgängligt fordon.

Om klienten bor i ett hus utan hiss där det finns trappor och det inte är möjligt att installera en ramp, kan man vid behov använda trappklättrare eller dra klienten uppför och nerför trapporna. Detta bör vara säkert för klienten. Information om behovet antecknas i beslutet om färdtjänst och förs in i klientprofilen.

- Trappdragning: Föraren drar en klient i rullstol uppför och nerför trapporna med egen kraft.

- Trappklättrare: Fordonet har en trappklättrare som används för att lyfta en klient i rullstol i trapporna.

4.5 Beställning

Transporterna beställs via kundservicen per telefon, textmeddelande, e-post eller applikationen. Vid beställningen ska klienten uppge avhämtnings- och destinationsadresser, hämtningstid eller ankomsttid, eventuellt mellanstopp, antalet passagerare samt andra särskilda behov, såsom medföljande hjälpmedel eller behov av assistans. Klienten kan beställa en enkelresa eller en tur- och returresa. Vid behov kan klienten beställa returtransporten också direkt av chauffören, om klienten hämtas från destinationsadressen för resan.

Transporterna beställs senast 60 minuter före önskad avhämtningsstid. Dessutom har klienten tillgång till två icke-kombinerade resor per månad, om klientens resor på annat sätt kombineras. Man strävar efter att genomföra icke-kombinerade resor så snart som möjligt, senast 60 minuter efter beställningen.

Föraren kontrollerar klientens identitet med ett identitetsbevis med foto, till exempel ett funktionshinderkort med foto.

Välfärdsområdet ersätter inte resor som gjorts med andra serviceleverantörers bilar. I anvisningen för klienter finns separata anvisningar om hur man ska agera vid störningar.

4.5.1 Att kombinera resor

Resor kombineras när det är möjligt och med tanke på restid och kostnader förnuftigt. När klienten har rätt att resa ensam kombineras inte klientens resor. Klienten kan ansöka om rätt att resa ensam inom färdtjänster enligt lagen om funktionshinderservice via Funktionshinderservicen eller färdtjänster enligt socialvårdslagen via Seniorinfo.

I kombinationen utnyttjas alla transportformer som är tillgängliga för färdtjänsten. Vid en kombinerad resa får klientens restid förlängas med högst 30 minuter jämfört med en icke-kombinerad resa. Den ankomsttid

som anges i samband med beställningen ändras inte på grund av att transporten kombineras. Alla passagerare använder en resa. Klienten betalar en självrisk för alla resor.

Arbets- och studieresor kombineras endast om det är möjligt att komma till arbets- eller studieplatsen enligt tidpunkten då arbetet eller studierna börjar.

Samordningen av arbets- och studieresor införs först efter att kilometer- och europortmonnän tagits i produktion.

4.6 Att avboka en beställd transport

Klienten ska avboka den beställda transporten senast 60 minuter före den överenskomna avhämtningstiden.

Om klienten inte avbokar resan i tid går personen miste om en resa. Av grundad anledning (t.ex. sjukdomsattack) kan resan avbokas senare än 60 minuter före resan utan att personen förlorar resan i fråga.

Om transporten försenas med mer än 30 minuter från den angivna avhämtningstiden eller om transporten inte kan ordnas, kan skjutsen avbokas utan att resan förloras. Reglerna för producenter av färdtjänster fastställs i upphandlingskontraktet.

4.7 Stopp under resan

En klient har rätt att under en resa i en riktning göra ett skäligt uppehåll eller ta en skälig omväg för att uträtta ärenden. Ett nödvändigt, snabbt, högst 10 minuter långt stopp längs rutten kan göras vid behov. Resan får till följd av detta förlängas med högst 2 kilometer. Ett sådant stopp kan till exempel göras vid en bankautomat eller vid en postlåda för att posta ett brev. Stoppet ska meddelas på förhand när transporten beställs. Om stoppet tar mer än 10 minuter måste klienten använda en ny resa.

Tidsgränsen på 10 minuter iakttas inte då barn förs till och hämtas från daghemmet. Rätten att göra ett stopp antecknas i beslutet om

färdtjänst. När resan beställs ska man informera om stoppet och samtidigt ange dagvårdsplatsens adress.

4.8 Självriskandel

Klienten betalar en självriskandel för sin resa såvida klienten inte har befriats från självrisken. Självriskerna faktureras i efterhand varje månad.

Som självriskandel faktureras klienten en avgift som godkänts av välfärdsområdets fullmäktige.

Färdtjänst enligt socialvårdslagen är avgiftsfri för frontveteraner och krigsinvalidier.

I 11 § i lagen om klientavgifter föreskrivs att en avgift som fastställts för socialvårdstjänster ska nedsättas eller helt och hållet efterskänkas om uppbärandet av avgiften kan äventyra klientens eller familjens utkomstmöjligheter eller den lagstadgade försörjningsplikten. Klienten kan i efterhand ansöka om att självriskavgifterna för färdtjänstresor ska nedsättas eller efterskänkas.

4.9 Användning av färdtjänst enligt socialvårdslagen och lagen om funktionshinderservice i strid mot anvisningarna

Rätten till färdtjänst är personlig och får inte överlåtas till någon annan. Servicen får inte användas för resor för hälso- och sjukvård som ersätts av FPA. Välfärdsområdet följer upp hur servicen används. Om klienten använder servicen i strid med anvisningarna eller på ett svikligt sätt, återkrävs kostnaderna av klienten. Därefter betalar klienten först resorna själv och ansöker i efterhand om ersättning för kostnaderna mot kvitton.

4.10 Störningar

Västra Nylands välfärdsområde informerar om störningar i första hand på webbplatsen luvn.fi. Om klienten inte kan kontakta kundtjänsten per telefon med 15 minuters kötid kan hen beställa transporten någon annanstans och ansöka om ersättning mot kvitto.

Om transporten inte anländer inom 15 minuter från den av förmedlingscentralen meddelade avhämtningstiden, ska klienten kontakta kundtjänsten. Kundtjänsten utreder situationen, beställer vid behov en ny bil eller ger klienten andra anvisningar, till exempel ger en anvisning av engångsnatur för beställning av taxi från en stolpe.

I anvisningen för klienter finns närmare anvisningar om hur man ska agera vid störningar.